

pertanyen encara Ansovell i Cava (comp. *Urgell* pron. amb é tant en cat. or. com occid., perquè aquí hi ha -ĒLLU).

És un detall d'importància gran com indicatiu de la forma etimològica, car això prova que l'ètimon havia de tenir ɛ tancada; i estant aquesta davant -LL no podia ser una Ē llarga (la LL s'hauria reduït llavors a -L-simple) sinó forçosament una ĩ breu; encara menys podia tenir ě breu + -Lĭ o -CL- o -T'L-, car llavors la fonètica cat. n'hauria fet *il̄*. Argument que ens tanca dins d'una base -ĪLL-.

DOC. ANT. *Nonsuvelle* a. 839, *Acte C. SdUrg.* (Pujol, núm. 139). «In terminum *Nessovelli* --- Banati vel in Alassio» a. 1064 (*Urgellia* VI, 763.15). *Ansovell* a. 1077, *Cart. de la SdUrg.*, núm. 473. *Nansovell*, o -eyll, segona meitat S. XIII (Delcor, *Sefarad*, 1966, 32-35). *Nansovell* 1359 (*CoDoACA* XII, 89).

ETIM. En el dilema entre NP germ. i pre-romà que hem debatut en l'article *Anserall* (A) (B) (C), sembla ja a primera vista, que aquí l'alternativa germànica estigui més fundada que allà [part principal (A)]. Car hi ha NPP germànics amb -ĭ- que s'hi adapten bé i estan ben documentats en el nostre domini: *Ansugildus* o *-igildus* en quatre docs. pallearesos del S. XI; *Ansubildis* el podríem qualificar de germ. de pertot; i Jungfer feia venir el NL present de *Ansoild* (format amb -WILD; *R. Hisp.* XVIII, 39). Tots tres ètimons serien a base d'admetre que en -ILD s'assimilà -LD- en -LL-; però és sabut que aquest canvi fonètic és cosa repetidíssima en el domini català, i que Aebischer en dona testimonis a grapats en la seva *Onom. Cat.*, articles *hild*, *-bald* etc.¹

Així tindríem, doncs, precisament una base ANSUĪLL- que és ben coincident amb la deducció de fonètica dialectal asentada supra. Ara bé no vacillem a reconèixer una base igual el nom de persona i nom de la Borda d'*Ansuil* a Alins de les Pauils (XIX, 116). Aquest puntal, en un NL dels Pirineus catalans, és un indicatiu ben favorable a l'etimologia germànica del nostre *Ansovell*, amb el qual s'assembla com un ou amb un altre ou.

Podria desenganyar bastant d'aquests indicis, el fet que les mencions antigues que hem trobat d'*Ansovell* comencin amb una persistent N- inicial. Pensariem, és clar, que és la n de la preposició locativa *En*, aglutinada. I així mantindríem encara aquesta raonable etimologia. Però aquest fet es podrà mirar també com raó poderosa per dubtar-ne i decantar-se per una alternativa pre-romana com en tants NLL de Cerdanya i Alt Urgellet (*Anserall*, *Urgell* etc.). Ja hi hem trobat *Ansovell* sense la N- en l'any 1077 però com un cas únic; i la forma *Nonsuvelle*, essent la més antiga i la de l'Acte de la SdUrg., de 839, mereix molta fe. Les dades que aporta Ponsich (*Top.* 155) reforcen encara aquesta inicial: *Nassovell* 1011, *Nossovell* S. XII, i *Nasovell* encara el 1628; *Ensovell* només 1632 (ell no sap que la forma actual és *Ansovell*).

¿Potser, doncs, encara hauríem de decantar-nos ací per una etimologia pre-romana? Si bé poc concretable. Com a inicial semblant només veiem *Nuncarga* (E.T.C. II, 114), *Nonasp* (II, 113), *Nompot* (II, 114), tots d'o-

rigen nebulós; i, amb menys semblança encara: *Navascort* (ib. 109, 111), *Naens* (I, 145), *Naorte* (I, 115), *Naüja* (I, 155). El segon component ¿compendria des de la s-? pensariem llavors a formar un grup amb *Soval* te. Pontons (que precisament trobem en variant *Ansoval*, l'a. 1057), *Sòvol* de la Mola de Lord (Sant Llorenç de Morunys), i *Suvarra* te. Vilanova d'Alcolea. Potser també amb l'alt-arag. *Ansó* puix que aquest sembla venir d'un primitiu ANSABE (*Ensau*, en el S. X: *Top. Hesp.* I, 231). O cercaríem algun concebible enllaç, amb un grup onomàstic INS- d'inscripcions tartèssies, *Insilur*, *Insghana*, que Schmolll relaciona amb UNS- d'inscripcions ibèriques (*Vorkelt. Idg. Hisp.* 155). Però reconeguem que tot això és ben heterogeni i que enlloc no es passa d'una vaga semblança. I és innegable que amb això tampoc hem arribat a trobar indicis positius i reveladors d'una parentela pre-romana.

Reflexionant-hi més, veiem que la N- inicial no clou el terreny de l'antroponímia germànica. Car les inicials NANØ- i NORØ- compten precisament entre les fecundes en aquesta família. Först. aplega 38 NPP en NANØ- i 36 en NORØ-. La terminació en -SŪINØ és de les riquíssimes: 106 fem. i 7 msc. Tinc la impressió que si coneguèssim bé l'antroponímia dels visigots (ben pobrament representada en el Först.) no deixariem de trobar-hi un NANØSŪINDIS, que amb dissimilació N-N-N > N-N-L fóra una base ben satisfactòria del *Nonsuvelle* de 839, *Nassovell* de 1011, *Nansovell*, -oveyll registrats per Delcor en el XIII, *Nosovell* en el XII, *Nansovell* el 1359 i *Nasovell* encara el 1628. Car l'evolució -SŪILD > -sovelle és normalíssima en la nostra fonètica.

Sens dubte el que hi hagué no fou aglutinació de n sinó eliminació, confosa amb la de la preposició locativa *en*.

L'etimologia de *Conorbau*, < CORTE NORØWARDS (lleument disfressat com *Cutenanabarcii* en l'Acte de SdUrg. 839) ens dona exemple d'un procés força semblant en un NL de l'alt Urgellet. I encara que no hi trobem ben bé el NANØSŪINDIS que hem postulat, no manquen en Först. noms bastant semblants: *Nortsuinda* f., S. IX, en el *Políptic* de Reims i en la *Vita Main. episc.*, i reduït després a *Nortsindis*; *Nummulusindis* en el dicc. alt-al. ant. de Graff (Först. 1148, 1158); *Neriswint* fi S. IX (Först. 1154a).

En conclusió cal decidir que una etimologia germànica com la indicada, de l'antic *Nonsuvel* i de l'*Ansovell* modern, és molt més versemblant que una vaga hipòtesi pre-romana.

¹ Un altre testimoni que interessa, com a nom germànic i ben semblant al nostre. En un doc. de 1081 de St. Andreu de Palomar figura un «filius condam predicti *Ansovallii*» (CCandi, *Mi. Hi. Cat.* I, 766). És clar que es tracta del NP germ. ANSUBALD, però amb -LD- > -ll-.

Ansui (Baiasca), V. *Ans* *Ansuda* (Maella), V. *Suda/Assuda*